

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST

Rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest w sprawie wyzwań dotyczących bezpieczeństwa w krajach należących do Partnerstwa Wschodniego oraz w sprawie zwiększenia roli UE w zarządzaniu tym wyzwaniem

(2018/C 343/01)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 maja 2011 r.,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie przyjęte w Brukseli podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w dniu 24 listopada 2017 r. oraz wcześniejsze oświadczenia przyjęte w ramach tego partnerstwa,
  - uwzględniając globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z czerwca 2016 r. zatytułowaną „Wspólna wizja, wspólne działanie: silniejsza Europa”,
  - uwzględniając wspólny dokument roboczy służb Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 9 czerwca 2017 r. zatytułowany „Partnerstwo Wschodnie – 20 celów na 2020 rok: Kluczowe priorytety i wymierne rezultaty” (SWD(2017)0300),
  - uwzględniając wspólne sprawozdanie Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 18 maja 2017 r. z wdrażania przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa (JOIN(2017)0018),
  - uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 15 listopada 2017 r. dla Rady, Komisji i ESDZ w sprawie Partnerstwa Wschodniego w perspektywie szczytu organizowanego w listopadzie 2017 r. ⁽¹⁾,
  - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie unijnej komunikacji strategicznej w celu przeciwdziałania wrogiej propagandzie stron trzecich ⁽²⁾,
  - uwzględniając sporządzoną przez dwie partie rezolucję parlamentu Gruzji z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w okupowanej Abchazji i w regionie Cchinwali oraz tzw. listę Otchozorii-Tatunaszwilego,
  - uwzględniając konkluzje z szóstego posiedzenia plenarnego Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest, które odbyło się w Kijowie w dniach 31 października i 1 listopada 2017 r., w szczególności w odniesieniu do kwestii cyberbezpieczeństwa,
- A. mając na uwadze, że UE i jej partnerów wschodnich łączy żywotnie zainteresowanie zapewnieniem w Europie pokoju i bezpieczeństwa, które są warunkiem wstępnym ich stabilności, dobrobytu i rozwoju;
- B. mając na uwadze, że bezpieczeństwo wewnętrzne, stabilność i pokój w UE i krajach partnerów wschodnich wymagają przestrzegania i zachowania międzynarodowego prawa i porządku, suwerenności i podstawowych wartości, jakimi są demokracja, praworządność i poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0440.

⁽²⁾ Dz.U. C 224 z 27.6.2018, s. 58.

- C. mając na uwadze, że Partnerstwo Wschodnie dąży do osiągania wspólnych celów dotyczących promowania stabilności, budowy zaufania i współpracy, wspierania reform demokratycznych, umacniania i konsolidacji instytucji demokratycznych, stosunków dobrosąsiedzkich, pokojowego rozstrzygnięcia konfliktów i prowadzenia współpracy regionalnej, zacieśniania kontaktów międzyludzkich i zwiększania handlu, aby zintensyfikować dialog polityczny i umocnić stowarzyszenie polityczne oraz pogłębić współpracę i integrację gospodarczą; mając na uwadze, że w myśl zasady zróżnicowania każdemu krajowi partnerskiemu oferuje się możliwość zacieśnienia stosunków politycznych i gospodarczych z UE w zakresie, jaki odpowiada jego aspiracjom; mając na uwadze, że zgodnie z art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz deklaracją rzymską z dnia 25 marca 2017 r. każde państwo europejskie może ubiegać się o członkostwo w UE, o ile spełnia kryteria kopenhaskie, przestrzega zasad demokracji oraz respektuje podstawowe wolności i prawa człowieka, w tym prawa człowieka przysługujące osobom należącym do mniejszości, a także szanuje praworządność;
- D. mając na uwadze, że wszyscy partnerzy wschodni jako suwerenne państwa powinni móc swobodnie decydować o kierunku swojej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, nie będąc poddawani naciskom z zewnątrz ani nie narażając się na ryzyko odwetu wojskowego czy gospodarczego, jak stanowi prawo międzynarodowe;
- E. mając na uwadze, że podczas brukselskiego szczytu Partnerstwa Wschodniego, który zorganizowano w 2017 r., uczestnicy zwrócili uwagę na rolę Partnerstwa Wschodniego we wzmacnianiu państwowej, gospodarczej i społecznej odporności w sąsiedztwie UE, co również podkreśla się w globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE i w przeglądzie europejskiej polityki sąsiedztwa;
- F. mając na uwadze, że dobre rządy i postępy w stronę demokracji, praworządność i poszanowanie praw człowieka, a także zrównoważony rozwój gospodarczy i ograniczanie ubóstwa są ważnymi czynnikami zapewnienia stabilności i zwiększania bezpieczeństwa wewnętrznego oraz podnoszenia odporności krajów partnerskich, pomagającymi im w tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi bardziej odpornych i konkurencyjnych gospodarek, a także mające na uwadze, że dynamiczne i niezależne społeczeństwo obywatelskie oraz niezależne media są niezbędne do powstania odpornych społeczeństw;
- G. mając na uwadze, że Europa stanęła w obliczu bezprecedensowych zagrożeń dla bezpieczeństwa, obejmujących zarówno wojnę konwencjonalną, jak i hybrydową, ekstremizm i radykalizację, cyberprzestępczość, terroryzm i przestępczość zorganizowaną, a zagrożeniom tym nie można zaradzić bez solidarnej odpowiedzialności i współpracy;
- H. mając na uwadze, że UE ponowiła swoje zobowiązanie na rzecz propagowania stabilizacji i odporności swoich partnerów i na ten cel przeznaczyła dodatkowe zasoby w ramach polityki wschodniego sąsiedztwa; mając na uwadze, że UE umieściła walkę z cyberprzestępczością i korupcją oraz współpracę wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych wśród swoich priorytetów w dziedzinie bezpieczeństwa; mając na uwadze, że niezwykle ważne jest, by w unijnych wieloletnich ramach finansowych na okres po 2020 roku utrzymać odrębny instrument finansowy na rzecz sąsiedztwa jako wyraźny dowód na to, że region ten ma dla UE duże znaczenie polityczne, i by zapewnić długofalowy wymierny wpływ reform;
- I. mając na uwadze, że zarówno w UE, jak w krajach partnerów wschodnich, obywatele, przedsiębiorstwa i administracja w dużej mierze polegają na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, a przez to coraz bardziej zagraża im cyberprzestępczość; mając na uwadze, że reagowanie na cyberincydenty wymaga zdolności, wiedzy fachowej, technologii i danych wywiadowczych, które należy rozwijać w państwach członkowskich UE i w krajach partnerów wschodnich; mając na uwadze, że oczywistym jest, że to rosyjski rząd odpowiada za cyberataki na wiele państw UE i krajów partnerskich;
- J. mając na uwadze, że od listopada 2017 r. Komisja prowadzi konsultacje dotyczące zarówno problemów wynikających z szerzenia się nieprawdziwych informacji za pośrednictwem mediów tradycyjnych i społecznościowych, jak i najskuteczniejszych sposobów przeciwdziałania temu zjawisku;
- K. mając na uwadze, że we wrześniu 2015 r. UE ustanowiła grupę zadaniową ds. komunikacji strategicznej ukierunkowaną na kraje wschodniego sąsiedztwa (East StratCom), która ma przeciwdziałać rosyjskiej propagandzie i dezinformacji; na działania grupy wciąż przeznaczają się niedostateczne środki finansowe;
- L. mając na uwadze, że nierozwiązane konflikty toczone się w Armenii, Azerbejdżanie, Gruzji i Mołdawii, a także bieżąca wojskowa ofensywa Rosji we wschodniej Ukrainie powodują wiele ofiar śmiertelnych i pozostają poważnym wyzwaniem dla demokratycznego rozwoju i bezpieczeństwa w regionie;
- M. mając na uwadze, że Rosja sprowokowała i podsyca niektóre z tych konfliktów, jako część swojej strategii odgrywania dominującej regionalnej roli w Europie Wschodniej, a także wywierania nacisku na kraje partnerskie przy pomocy obecności wojskowej, w sprzeczności z międzynarodowymi zobowiązaniami tego państwa na rzecz respektowania międzynarodowego porządku prawnego; mając na uwadze, że rosyjskie oddziały wojskowe nadal bezprawnie stacjonują na okupowanych terytoriach i w regionach separatystycznych w Gruzji i Mołdawii i że Rosja zapewnia kierownictwo, personel i sprzęt wojskowy oddziałom separatystów na Ukrainie; mając na uwadze, że oddziały wojskowe Rosji, a także znaczne ilości dostarczonych przez nią amunicji i sprzętu wojskowego nadal bezprawnie rozmieszczone są na okupowanym terytorium i w regionie separatystycznym Naddniestrza w Republice Mołdawii i że Rosja przeprowadza wspólne ćwiczenia wojskowe z wojskowymi oddziałami naddniestrzańskim reżimu;

- N. mając na uwadze, że okupacja przez Federację Rosyjską gruzińskich regionów Abchazji i regionu Cchinwali/Osetii Południowej w następstwie wojny rosyjsko-gruzińskiej z 2008 r. oraz zajęcie Półwyspu Krymskiego przez Federację Rosyjską w 2014 r. stały się jaskrawym pokazem lekceważenia prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że całkowita militaryzacja wspomnianych terytoriów przez okupacyjne władze rosyjskie stwarza znaczne zagrożenie dla bezpieczeństwa regionu i całej Europy; mając na uwadze, że na okupowanych terytoriach wyraźnie widać pogorszenie sytuacji w dziedzinie praw człowieka, w szczególności z uwagi na zabójstwa i prześladowania polityczne obywateli gruzińskich i ukraińskich, zwłaszcza Tatarów krymskich;
- O. mając na uwadze, że UE opowiada się za pełnym i faktycznym wdrożeniem porozumień mińskich we wschodniej Ukrainie oraz za przedłużeniem sankcji aż do momentu pełnego wdrożenia porozumień; mając na uwadze, że UE popiera przyjętą na szczycie Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w Stambule w 1999 r. decyzję dotyczącą Republiki Mołdawii, a także przekształcenia obecnej operacji utrzymywania pokoju nad Dniestrem w misję cywilną dysponującą mandatem międzynarodowym, oraz mając na uwadze, że UE popiera także wysiłki działającej pod auspicjami OBWE Grupy Mińskiej i jej współprzewodniczących na rzecz rozwiązania konfliktu w Górskim Karabachu i uniknięcia nowego wybuchu przemocy i walk wojskowych; mając na uwadze, że UE nalega na pełne wdrożenie przez Federację Rosyjską porozumienia o zawieszeniu broni, w którego zawarciu pośredniczyła, między Gruzją i Rosją oraz popiera międzynarodowe rozmowy genewskie (GID) podjęte w celu zaradzenia skutkom rosyjsko-gruzińskiej wojny z 2008 r. za pomocą instrumentów rozwiązywania konfliktów, takich jak współprzewodnictwo GID, rozmieszczenie unijnej misji obserwacyjnej (EUMM) na okupowanych terytoriach Gruzji, pełne poparcie dla polityki nieuznawania i polityki angażowania się oraz odwrócenie skutków czystki etnicznej prowadzonej przez Federację Rosyjską;
- P. mając na uwadze, że UE prowadzi działania, które mają być uzupełnieniem tych starań, poprzez propagowanie działań budowania zaufania i pokoju w skonfliktowanych społecznościach, m.in. poprzez wysiłki Specjalnego Przedstawiciela UE w Regionie Kaukazu Południowego i wdrożenie programu europejskiego partnerstwa na rzecz pokojowego rozwiązania konfliktu w Górskim Karabachu, który ma zbliżyć do siebie społeczeństwo obywatelskie po obu stronach konfliktu;
- Q. mając na uwadze, że zagrożenia spowodowane materiałami chemicznymi, biologicznymi, radiologicznymi i jądrowymi (CBR) budzą poważne zaniepokojenie, jeśli chodzi o bezpieczeństwo ludności; mając na uwadze, że zamach na byłego oficera wywiadu Siergieja Skripała i jego córkę Julię Skripal za pomocą środka paralityczno-drgawkowego w Salisbury 4 marca 2018 r., przeprowadzony przez rosyjski rząd, należy postrzegać jako zagrożenie dla bezpieczeństwa europejskiego jako takiego;
- R. mając na uwadze, że bardziej spójne i asertywne podejście UE oraz niezłomne i jednolite stanowisko wobec Federacji Rosyjskiej, a także wykorzystanie wszystkich instrumentów, którymi dysponuje UE, w szczególności stawianie warunków i wprowadzanie sankcji, mogą sprawić, że UE będzie skuteczniej przeciwdziałać zagrożeniom dla bezpieczeństwa, przed którymi stają partnerzy wschodni;

Zwiększanie stabilności poprzez wzmocnienie demokratycznych rządów oraz przyspieszanie rozwoju gospodarczo-społecznego w krajach partnerów wschodnich

1. podkreśla, że postępy na drodze do dobrych demokratycznych rządów, poszanowania praw człowieka, praworządności, niezależności sądów oraz ukrócenia korupcji w krajach partnerów wschodnich mają kluczowe znaczenie dla utrzymania ich bezpieczeństwa i zmniejszenia podatności ich społeczeństw na próby destabilizacji od wewnątrz i z zewnątrz; apeluje do partnerów wschodnich, by kontynuowali realizację reform politycznych lub rozpoczynali kolejne reformy na podstawie zasad demokratycznych i praworządności i jednocześnie mieli na uwadze, że reformy te są niezbędne dla budowania zaufania obywateli do instytucji państwowych; apeluje do partnerów wschodnich i do UE, by zadbali o równe prawa dla wszystkich obywateli, w tym osób należących do mniejszości narodowych i ich języków;
2. podkreśla, że zachowanie dobrych rządów w ramach instytucji ścigania, bezpieczeństwa i obrony ma kluczowe znaczenie dla ochrony partnerów wschodnich przez próbami destabilizacji; apeluje, by parlamenty krajów partnerskich w pełni korzystały z przysługującego im prawa demokratycznego nadzoru nad organami ścigania oraz służbami wojskowymi i służbami bezpieczeństwa;
3. podkreśla rolę organizacji obrońców praw człowieka, niezależnych mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w przyczynianiu się do procesów demokratyzacji i sprawowaniu nadzoru obywatelskiego; apeluje do krajów partnerskich, by instytucje te były należycie chronione; nakłania kraje partnerskie, by w pełni wykonały pozostałe wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w szczególności wyroki odnoszące się do naruszenia art. 18 europejskiej konwencji praw człowieka;
4. popiera wysiłki krajów partnerskich zmierzające do rozwijania lub przekształcenia ich gospodarek, usuwania monopolu i koncentracji własności w sektorze prywatnym, zagwarantowania stabilnych ram gospodarczych i prawnych, propagowania handlu międzynarodowego oraz przyciągnięcia zagranicznych inwestorów; jest zdania, że kraje partnerskie powinny ożywić reformy gospodarcze, by poczynić postępy na drodze ku dobrze działającym i zrównoważonym społecznym gospodarkom rynkowym; podkreśla, że należy rozważyć kolejne działania na rzecz pogłębienia dwustronnej i wielostronnej integracji regionalnej między partnerami wschodnimi, w stosownych przypadkach, oraz na rzecz wzmocnienia infrastruktury regionalnej, w tym energetycznej;

5. zachęca Komisję i rządy krajów partnerskich, by zaangażowały się w dyskusje o możliwościach udzielania krajom partnerskim pomocy w działaniach, które mają je przybliżyć do realizacji ich europejskich aspiracji, poprzez poszukiwanie nowych sposobów pogłębionej integracji, co – przykładowo i w zależności od rozmiaru i zakresu ambicji poszczególnych krajów partnerskich – mogłoby zaowocować przystąpieniem krajów stowarzyszonych do działającej w UE unii celnej, unii energetycznej i unii cyfrowej, z obopólną korzyścią;
6. podkreśla, że unijne wsparcie finansowe dla krajów partnerskich powinno zależeć od faktycznych postępów we wdrażaniu konkretnych reform, a z podejścia UE opartego na zachętach nadal korzyść czerpać będą kraje partnerskie najbardziej zaangażowane w ambitne reformy – w myśl zasady „więcej za więcej”; ponadto kładzie nacisk na fakt, że wsparcie UE powinno być dostosowane do poziomu wspólnych ambicji odnośnie do współpracy z poszczególnymi krajami partnerskimi; w tym kontekście wzywa Komisję, by wzmocniła programy przeznaczone dla krajów stowarzyszonych, tak by energicznie wesprzeć złożone reformy podejmowane przez stowarzyszone kraje partnerskie, zwłaszcza by wesprzeć zbliżenie przepisów i działania na rzecz integracji sektorowej;
7. zaleca, by parlamentarzyści i urzędnicy z administracji centralnej i wymiaru sprawiedliwości krajów partnerskich w jak największym stopniu wykorzystywali zapewniony przez Komisję instrument pomocy technicznej i wymiany informacji (TAIEX) w procesie dostosowywania krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych oraz standardów jakości do przepisów i standardów państw członkowskich UE;

Wzmacnianie współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony

8. zachęca do zacieśnienia, w stosownych przypadkach, dialogu w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony między, z jednej strony, UE i jej państwami członkowskimi, a, z drugiej strony – partnerami wschodnimi, oraz do dalszej współpracy w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa/wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPZiB/WPBiO); z zadowoleniem przyjmuje oparte na unijnych wartościach zaangażowanie w wiele misji z dziedziny WPBiO, np. EUMM w Gruzji i misja graniczna UE dla Mołdawii i Ukrainy (EUBAM) na Ukrainie; z zadowoleniem przyjmuje wkłady krajów partnerskich, zwłaszcza Gruzji, Mołdawii i Ukrainy, w WPBiO;
9. wyraża głębokie zaniepokojenie stosowaniem broni CBRJ i udziałem Rosji w zamachu na byłego agenta wywiadu Siergieja Skripala i jego córkę Julię Skripal 4 marca 2018 r.; apeluje do Rosji, by przestrzegwała swojego zobowiązania wynikającego z konwencji o broni chemicznej z 1997 r., która zakazuje produkcji, składowania i użycia broni chemicznej i jej prekursorów; apeluje do UE, by wzmocniła współpracę ze swoimi partnerami w celu przeciwdziałania zagrożeniom powodowanym przez materiały CBRJ i powiązaną wiedzę fachową;

Postępy na drodze ku pokojowemu rozwiązywaniu konfliktów regionalnych

10. ponownie stwierdza, że suwerenność, niepodległość i pokojowe rozwiązywanie sporów to kluczowe zasady porządku, na którym opiera się bezpieczeństwo w Europie; podkreśla, że rozwiązanie konfliktów w Europie Wschodniej ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia bezpieczeństwa i stabilności całego kontynentu; uważa, że konflikty te pozostają głównym zagrożeniem dla niepodległości i suwerenności krajów partnerskich, a także bezpieczeństwa w regionie i poza nim oraz są potencjalnym źródłem niestabilności dla całej Europy; nadal zdecydowanie popiera zasadę integralności terytorialnej krajów partnerskich w obrębie ich granic uznanych na arenie międzynarodowej; twierdzi, że zasady zapisane w Karcie Narodów Zjednoczonych, w akcie końcowym z Helsinek z 1975 r. i w przyjętej przez OBWE w 1990 r. Karcie paryskiej stanowią podstawę pokoju na kontynencie europejskim;
11. wyraża opinię, że UE powinna w większym stopniu przejąć odpowiedzialność za rozwiązywanie kryzysów w zakresie bezpieczeństwa w swoim sąsiedztwie; apeluje o wzmożone zaangażowanie ze strony UE w mediację w konfliktach – w gremiach, w których UE jest już obecna; uważa, że UE, w szczególności wiceprzewodnicząca Komisji/wysoka przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, powinna aktywniej i z lepszym skutkiem uczestniczyć w rozwiązywaniu konfliktów i budowaniu pokoju; zdecydowanie popiera świadczenie przez UE pomocy krajom partnerskim w budowaniu ich zdolności i wspieraniu odporności, w tym w odniesieniu do walki z terroryzmem, komunikacji strategicznej, cyberobrony, składowania amunicji oraz reformy sektora bezpieczeństwa; apeluje, aby podczas zbliżających się negocjacji w sprawie instrumentów finansowych UE na okres po 2020 r. przeznaczonych na europejską politykę sąsiedztwa należycie uwzględnić potrzeby w tym zakresie;
12. potępia rosyjską politykę zagraniczną, której celem jest dalsze wywieranie wpływu na kształtowanie polityki jej sąsiadów poprzez zachęcanie i wspieranie samozwańczych władz regionów separatystycznych na Ukrainie i w Mołdawii oraz okupowanych terytoriów Gruzji; tym samym utrudnia ona tym krajom odzyskanie suwerennej władzy nad tymi regionami i integralności terytorialnej oraz uniemożliwia bezpieczny i godny powrót osób wewnętrznie przesiedlonych; uważa, że obecna wojskowa ofensywa Rosji na wschodzie Ukrainy to największe

wyzwanie dla bezpieczeństwa w Europie; przypomina o swoim poparciu dla pełnej realizacji porozumień mińskich, a jednocześnie wyraża rozczarowanie brakiem postępów; odnotowuje rozmowy prowadzone między specjalnymi przedstawicielami USA i Rosji o ewentualnym rozmieszczeniu na wschodzie Ukrainy operacji utrzymywania pokoju pod egidą ONZ; zachęca przywódców czwórki normandzkiej do zaangażowania się w dyskusje na temat takiego rozwiązania i podjęcia nowych inicjatyw; nadal popiera wszelkie wysiłki na rzecz znalezienia trwałego pokojowego rozwiązania, w poszanowaniu jedności, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy, w szczególności poprzez rozmieszczenie – za zgodą ukraińskich władz – misji budowy i utrzymywania pokoju na całym terytorium Ukrainy; apeluje o bezpieczny i nieograniczony dostęp międzynarodowych podmiotów monitorujących do całej granicy ukraińsko-rosyjskiej;

13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE konsekwentnie prowadzi politykę nieuznawania terytoriów Gruzji i Ukrainy okupowanych przez Federację Rosyjską; apeluje, by wszystkie podmioty polityczne z UE i krajów partnerskich powstrzymały się od udziału w inicjatywach, które mogłyby podważyć politykę nieuznawania;
14. jest zdania, że przedłużenie sankcji wobec osób i podmiotów w Rosji to nieunikniona konsekwencja niezrealizowania porozumień mińskich, i nadal uważa, że ich wdrożenie przez wszystkie strony stanowi podstawę trwałego politycznego rozwiązania konfliktu wywołanego wojskową napaścią Rosji na wschodnią Ukrainę; nalega, by UE nie wykluczała rozwiązania polegającego na stopniowym wprowadzaniu kolejnych sankcji, jeśli Rosja nadal będzie naruszać prawo międzynarodowe ze szkodą dla jej sąsiadów; podkreśla, że przyłączenie Krymu do Federacji Rosyjskiej jest nadal bezprawne w świetle prawa międzynarodowego; apeluje do społeczności międzynarodowej, by wypracowała międzynarodowy format negocjacji służących zakończeniu okupacji półwyspu (zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 16 marca 2017 r. ⁽¹⁾); stanowczo potępia w związku z tym systematyczne łamanie praw człowieka obywateli Gruzji przez przedstawicieli sił okupacyjnych Federacji Rosyjskiej, w tym morderstwa, tortury i porwania, a jednocześnie z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia sporządzonej przez dwie partie rezolucji parlamentu Gruzji z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w okupowanej Abchazji i w regionie Cchinwali oraz przyjęcia tzw. listy Otchozorii-Tatunaszwilego, która stanowi czarną listę sprawców takich naruszeń i osób odpowiedzialnych za ich tuszowanie, oraz wzywa państwa członkowskie i Radę do wciągnięcia na czarną listę – czyli objęcia krajowymi i unijnymi sankcjami – tych, którzy figurują bądź mogą figurować na liście Otchozorii-Tatunaszwilego;
15. potępia nieustanne naruszanie podstawowych praw człowieka, w tym swobody poruszania się i zamieszkania oraz prawa własności i prawa do edukacji w języku ojczystym, którego dopuszczają się samozwańcze władze Naddniestrza;
16. wzywa UE, by nasiliła działania dyplomatyczne w ramach międzynarodowych rozmów genewskich dotyczących skutków konfliktu rosyjsko-gruzińskiego, a w gronie 5 + 2 – w odniesieniu do procesu poszukiwania rozwiązania dla konfliktu w Naddniestrzu; z zadowoleniem przyjmuje wszelkie wysiłki na rzecz pokojowego rozwiązywania konfliktów i inicjatywy na rzecz ułatwienia pojednania, budowy zaufania i zaangażowania w społeczeństwach, które zostały podzielone konfliktem i liniami okupacyjnymi, poprzez zapewnienie większych możliwości handlu i edukacji i poprawy poziomu życia;
17. potępia dalsze zwiększanie przez Federację Rosyjską potencjału wojskowego na okupowanych terytoriach Gruzji, umocnienie linii okupacyjnej za pomocą zasieków z drutu kolczastego i innych sztucznych barier, nieustanne naruszanie podstawowych praw człowieka, w tym prawa do życia, swobody poruszania się i zamieszkania, prawa własności i prawa do edukacji w języku ojczystym, a także arbitralne zatrzymania i uprowadzenia; potępia zabójstwo Archila Tatunaszwilego w areszcie w Cchinwali 22 lutego 2018 r. i zabójstwo innego Gruzina, Gigi Otchozorii, przy linii okupacyjnej w Abchazji w 2016 r.; podkreśla, że setki tysięcy osób wewnętrznie przesiedlonych i uchodźców wciąż pozbawione są prawa do bezpiecznego i godnego powrotu do swoich domów, a etniczni Gruzini na okupowanych terytoriach Gruzji nadal padają ofiarą zintensyfikowanej polityki dyskryminacji ze względu na pochodzenie etniczne;
18. wzywa Federację Rosyjską, by zaprzestała uznawania tzw. niepodległości gruzińskich regionów Abchazji i Regionu Cchinwali/Osetii Południowej oraz wywiązała się ze swoich zobowiązań międzynarodowych – w tym na mocy porozumienia między Gruzją a Rosją o zawieszeniu broni, w którego zawarciu pośredniczyła UE – m.in. poprzez wycofanie swoich oddziałów wojskowych z terytorium Gruzji; nalega, by Federacja Rosyjska niezwłocznie umożliwiła misji EUMM niezakłócony dostęp do gruzińskich regionów Abchazji i regionu Cchinwali/Osetii Południowej;
19. jest zdania, że podstawą rozwiązania konfliktu w Górskim Karabachu powinny być prawo międzynarodowe i podstawowe zasady z 2009 r. opracowane przez współprzewodniczących działającej pod auspicjami OBWE Grupy Mińskiej, które to zasady są z kolei oparte na zasadach zawartych w akcie końcowym z Helsinek; nalega, by wszystkie zainteresowane strony dołożyły starań, by negocjacje prowadzone były na najwyższym szczeblu i miały na celu wytyczenie harmonogramu konkretnych działań służących rozwiązaniu konfliktu; apeluje do stron konfliktu, by przestrzegały zawieszenia broni, ograniczały tarcia na linii kontaktu i wdrażały środki budowy zaufania;

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie ukraińskich więźniów w Rosji oraz sytuacji na Krymie, teksty przyjęte, P8_TA(2017)0087.

20. apeluje o ściślejszą współpracę i dalszą koordynację między UE, OBWE i Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) przy wdrażaniu działań terenowych, które mają doprowadzić do pokojowego rozstrzygnięcia konfliktów w Europie Wschodniej;
21. zwraca uwagę, że gospodarki okupowanych terytoriów Gruzji i separatystycznych regionów Mołdawii są nadal w dużej mierze zależne od Rosji; uważa, że UE powinna ułatwiać gospodarcze, kulturalne i społeczne związki między tymi regionami a danymi krajami partnerskimi, proponując konkretne rozwiązania handlowe, które byłyby zgodne z zasadami i przepisami unijno-mołdawskiej i unijno-gruzińskiej pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu, i znajdując sposoby na uwzględnienie ich w niektórych programach unijnych;
22. docenia wysiłki Parlamentu Europejskiego na rzecz zbliżenia między młodymi przywódcami i przedstawicielami organizacji pozarządowych z Armenii i Azerbejdżanu, po to by ułatwić dialog, wspierać wzajemne zrozumienie i utorować drogę ku pokojowemu rozwiązaniu konfliktu w Górskim Karabachu; uważa, że taka inicjatywa powinna mieć miejsce regularnie i że należy rozpocząć podobne inicjatywy, w tym w odniesieniu do przedłużających się konfliktów w Gruzji i Mołdawii;

Zwycięstwo w walce informacyjnej

23. ponownie potępia wywrotową politykę propagandy, dezinformacji i infiltracji mediów społecznościowych mającą na celu osłabienie społeczeństw demokratycznych przez dyskredytowanie instytucji, manipulowanie opinią publiczną, rozpowszechnianie nieprawdziwych relacji, podsycanie napięć społecznych i wzbudzanie ogólnego braku zaufania do mediów; w tym kontekście otwarcie oskarża Rosję, że prowadzi walkę informacyjną z jej sąsiadami, wykorzystując państwowe środki przekazu do celowego rozpowszechniania fałszywych informacji, po to by wywierać wpływ na politykę wewnętrzną określonych państw, w tym na wybory, i by osłabiać Partnerstwo Wschodnie;
24. wyraża uznanie dla wysiłków grupy East StratCom służących wyjaśnianiu i analizowaniu prowadzonej przez Rosję kampanii dezinformacyjnej i ostrzeganiu przed nią; apeluje do UE i jej państw członkowskich, by przeznaczyły więcej zasobów ludzkich i finansowych na działania tej grupy zadaniowej, by zwiększyć jej zdolności w zakresie gromadzenia i analizowania danych i zapewniania odpowiednim organom krajowym państw członkowskich UE i krajów partnerskich wiedzy fachowej z dziedziny przeciwdziałania dezinformacji;
25. apeluje do ESDZ i delegatur UE, by nasiliły działania służące przeciwdziałaniu nieprawdziwym informacjom rozpowszechnianym w krajach partnerskich, poprzez zapewnienie wsparcia miejscowym mediom oraz przekazywanie opartych na faktach informacji w odpowiedzi na ujawnione przekłamania;
26. przyjmuje do wiadomości zaproponowane przez Komisję nowe inicjatywy polityczne, które mają przeciwdziałać nieprawdziwym informacjom i szerzeniu dezinformacji w internecie, po przeprowadzeniu konsultacji publicznych i dokonaniu przeglądu przez ekspertów wysokiego szczebla; apeluje do Komisji, by dzieliła się wiedzą, w tym wiedzą fachową, przekazywaną przez odpowiednie organy w krajach partnerskich;
27. apeluje do krajów partnerskich, by podjęły działania mające odeprzeć rosyjskie kampanie dezinformacyjne i propagandę poprzez konkretne środki polityczne i kroki legislacyjne; w tym kontekście wyraża opinię, że dezinformacji należy przeciwdziałać skutecznie, gwarantując wolność wypowiedzi i unikając cenzury, a także chroniąc wolność mediów i poprawiając ich odporność na zewnętrzne naciski; apeluje do UE i jej krajów partnerskich, by ustanowiły usystematyzowaną współpracę w zakresie kwestii ustawodawczych i regulacyjnych mających związek z mediami i platformami społecznościowymi, w tym w zakresie sankcji karnych, które można zastosować w przypadku działań dezinformacyjnych i które można nakładać na osoby odpowiedzialne za takie działania; w tym kontekście jest zdania, że sankcje karne powinny być ukierunkowane przede wszystkim na platformy, które rozpowszechniają mowę nienawiści, oraz na osoby finansujące takie platformy;
28. proponuje nałożyć nowe sankcje na rosyjskich oligarchów, którzy ukrywają i piorą nielegalne środki finansowe w państwach członkowskich i tym samym pomagają Rosji prowadzić jej antydemokratyczne działania, i którzy finansują i pomagają ukryć operacje o wartości wielu miliardów euro, takie jak ingerencja w wybory, cyberataki, nieprawdziwe informacje i kampanie propagandowe, i takimi operacjami kierują;
29. apeluje do krajów partnerskich, by opracowały programy i kampanie edukacyjne przeznaczone dla ogółu społeczeństwa, z myślą o podnoszeniu świadomości na temat celowego manipulowania opinią publiczną i uczeniu rozpoznawania mediów uprawiających propagandę;

Zwiększanie obrony w zakresie cyberbezpieczeństwa

30. podkreśla coraz bardziej agresywny charakter i wyrafinowanie celowych cyberataków na systemy informatyczne służących zdestabilizowaniu publicznej i prywatnej infrastruktury łączności;

31. z zadowoleniem przyjmuje pakiet dotyczący cyberbezpieczeństwa przyjęty przez Komisję 13 września 2017 r., który ma na celu dalsze zwiększenie cyberodporności UE i jej zdolności reagowania na zagrożenia cybernetyczne; docenia jego wymiar zewnętrzny, w tym cel, jakim jest ustanowienie dialogów poświęconych cyberprzestrzeni z krajami spoza UE, tak by ułatwić współpracę w zakresie cyberbezpieczeństwa; jest zdania, że nawiązanie wspomnianych dialogów z krajami partnerskimi należy potraktować priorytetowo;
  32. wyraża poparcie dla ram wspólnej unijnej reakcji dyplomatycznej – czyli zestawu narzędzi dla dyplomacji cyfrowej – na szkodliwe działania cybernetyczne; z zadowoleniem przyjmuje rozwijanie przez UE Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA) w celu promowania cyberkultury i wspierania prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku treści cyfrowych, a także stworzenie Europejskiego Centrum ds. Zwalczania Zagrożeń Hybrydowych w ramach współpracy UE–NATO;
  33. z zadowoleniem przyjmuje różnorodne inne inicjatywy na szczeblu międzynarodowym, które mają ograniczyć ryzyko cyberataków i podnieść krajowy potencjał w zakresie cyberobrony, w szczególności ustanowienie ONZ-owskiej grupy ekspertów rządowych ds. sytuacji w dziedzinie informacji i telekomunikacji w kontekście bezpieczeństwa międzynarodowego oraz podejmowane pod egidą OBWE środki budowy zaufania wspierające dyplomację cyfrową;
  34. apeluje do UE, jej państw członkowskich i ich krajów partnerskich, by zwiększały cyberbezpieczeństwo i cyberodporność poprzez tworzenie nowych zdolności służących przeciwdziałaniu zagrożeniom dla cyberbezpieczeństwa, odstraszaniu potencjalnych napastników, analizowaniu cyberincydentów i cyberataków oraz inwestowaniu w badania nad nowymi narzędziami cyberobrony; zaleca, by Komisja ustanowiła lub rozwijała działania dotyczące współpracy w zakresie cyberobrony z krajami partnerskimi, w tym poprzez skuteczne użytkowanie ENISA i Europejskiego Centrum ds. Zwalczania Zagrożeń Hybrydowych, po to by rozwijać wspólną wiedzę fachową, mechanizmy reagowania i interoperacyjność w przypadku cyberataków;
  35. wyraża zaniepokojenie, że różne podmioty państwowe, takie jak Rosja, angażują się w szkodliwe działania w cyberprzestrzeni służące realizacji celów politycznych, gospodarczych lub w zakresie bezpieczeństwa, które obejmują ataki na infrastrukturę krytyczną, cyberszpiegostwo, kampanie dezinformacyjne czy ograniczanie dostępu do internetu; podkreśla, że takie działania mogą być uznane za przestępstwo na mocy prawa międzynarodowego i spowodować wspólną unijną reakcję, np. przy użyciu unijnego zestawu narzędzi dla dyplomacji cyfrowej;
  36. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, komisarzowi do spraw europejskiej polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich UE i krajów Partnerstwa Wschodniego.
-